

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

3 juni 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de aanstelling van een waarnemend administrateur-generaal bij de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verloop van de federale verkiezingen van 18 mei 2003 in de Vlaamse Rand
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het sluiten van contracten voor het plaatsen van GSM-zendmasten

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de mogelijke ondersteuning van sociaal-artistische projecten in het kader van het Vlaams stedenbeleid

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over nalatigheden bij het uitoefenen van het toezicht op de provincie Oost-Vlaanderen

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de intergemeentelijke verenigingen voor crematoriumbeheer

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toepassing van artikel 53 van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking

Vraag om uitleg van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verlenen door bepaalde gemeentebesturen van een bijkomende vergoeding aan leden van stem- en stemopnemingsbureaus

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 3 juni 2003

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De interpellatie wordt gehouden om 13.47 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de aanstelling van een waarnemend administrateur-generaal bij de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwe tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de aanstelling van een waarnemend administrateur-generaal bij de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, deze interpellatie gaat over een onderwerp dat we nog niet echt hebben aangesneden, namelijk de aanduiding van de heer Spitaels als waarnemend administrateur-generaal bij de VHM. Op 4 juni 2002 zette de Vlaamse regering de administrateur-generaal en de adjunct administrateur-generaal uit hun functie op voorstel van de raad van bestuur van de VHM. Daarna volgde de aanstelling van een waarnemend administrateur-generaal.

Wie deze zaak van dichtbij heeft gevolgd, kon vaststellen dat de aanstelling van de waarnemend administrateur-generaal veel tijd in beslag nam. De Vlaamse regering heeft op 21 juni 2002 de heer Spitaels aangeduid als waarnemend administrateur-generaal met ingang van 10 juni 2002. Merkwaardig genoeg werd die beslissing nooit gepubliceerd in het Staatsblad. Nog merkwaardiger is de tweede beslissing van de Vlaamse regering op 4 oktober 2002. De benoeming gebeurde dus in twee stappen en met terugwerkende kracht.

Dit sprong allemaal niet zo in het oog, mijnheer de minister, tot de heer De Ridder op 30 september 2002 zelf een persverklaring aflegde en de kat de bel aanbond. Volgens hem rees een probleem omdat de VHM maandenlang geen notariële akten kon tekenen. Die persverklaring liet vermoeden dat de aanstelling van de waarnemend administrateur-generaal niet correct verliep.

Ik ga daar even dieper op in. De heer De Ridder ontkent niet dat de VHM geen notariële akten kon ondertekenen omdat het benoemingsbesluit van de waarnemend administrateur-generaal niet was verschenen. Ik citeer uit zijn persverklaring : ‘Na de opzijzetting van de heer Lyben als topman werd in juni een waarnemend administrateur-generaal benoemd, Koen Spitaels.’ De regering gaf echter geen verantwoording voor die benoeming. Dat er geen afdoende motivatie werd gegeven is, vond de heer De Ridder administratief gevit. Hij gaat verder : ‘We hebben een goede kandidaat gekozen en de rest is naast de kwestie.’

Hij zegt dat hij nu – op 30 september 2002 dus – een uitgebreide motivatie voor de aanstelling van de heer Spitaels op papier heeft gezet. ‘De regering zal dit vrijdag goedkeuren.’ Een week later zou alles in orde zijn. Zo is het ook gelopen. Dit artikel dateert van 30 september, en op 4 oktober werd een tweede keer beslist om de heer Spitaels aan te stellen als waarnemend administrateur-generaal.

We zitten vandaag in hetzelfde schuitje : niemand van de VHM kan notariële akten tekenen. De heer Spitaels werd namelijk slechts aangesteld voor de periode tot de heer Lyben zou terugkeren uit bijzondere opdracht. Die liep af op 31 mei 2003. Vandaag is het 3 juni. Als ik goed geïnformeerd ben, is de heer Lyben nog niet terug op de VHM en is de benoeming van de heer Spitaels afgelopen.

Mijnheer de minister, u zult er misschien van schrikken, maar weet u wie momenteel juridisch

Decaluwe

bevoegd is voor de ondertekening van juridische akten ? Dat is de derde man op de VHM, de heer Michel. Dat is toch wel een absoluut doemscenario voor u ? ! De man die personeelsleden heeft gekleineerd, gestalkt en buitengewerkt, is nu bevoegd voor de notariële akten. Of houdt u de wet strictu sensu aan, en is de heer Lyben verantwoordelijk, ook al is hij nog niet terug ? De chaos is compleet. Waarschijnlijk zal de Vlaamse regering weer een en ander rechtzetten met terugwerkende kracht.

Doordat het benoemingsbesluit niet werd gepubliceerd, raakte de VHM verlamd. De Vlaamse regering heeft dit blijkbaar ingezien en heeft op 4 oktober een nieuwe beslissing genomen met een totaal andere motivering dan de raad van bestuur had voorgelegd. Dit zijn de naakte feiten. De procedures zijn niet correct toegepast. Voor de aanstelling van een waarnemend administrateur-generaal moet formeel en strikt juridisch gezien de functie niet worden opengesteld. De raad van bestuur moet wel het gelijkheidsbeginsel respecteren en alle mogelijke kandidaten tegen elkaar afwegen. Ik weet niet of er een kandidatuurstelling geweest is, maar juridisch gezien hoeft de openstelling niet. Ik noem u de drie struikelblokken : de huidige waarnemend administrateur-generaal werd onrechtmatig benoemd, zijn mandaat is intussen afgelopen en de heer Lyben is nog niet terug.

Mijnheer de minister, kunt u mij een exact overzicht geven van de gevolgde procedure voor de aanduiding van de waarnemend administrateur-generaal ? Werden er kandidaten uitgenodigd voor deze functie ? Welke motivering werd door de raad van bestuur geformuleerd, en wanneer gebeurde dit ? Waarom werd het besluit van 31 mei 2002 van de Vlaamse regering niet gepubliceerd in het Staatsblad ? De regering heeft zelfs de moeite niet gedaan om de beslissing van 21 juni ongedaan te maken.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, collega's, tijdens de zitting van de raad van bestuur van de VHM op 26 februari 2002 werd vastgesteld dat het vertrouwen op elk niveau moest worden hersteld. Er moest ook overleg komen met het beleid over de opdracht, de structuur en de kerntaken van de VHM.

Om deze doelstellingen te bereiken werd voorgesteld een managementteam aan te stellen met een profiel dat noodzakelijk is voor de realisatie van de

vooropgestelde aanpassingen. Bij de aanstelling van het nieuw managementteam werd bewust geopteerd voor een tweevoudige invulling waarbij de grondige ervaring binnen de sector werd gekoppeld aan een degelijke managementervaring. De heer Spitaels werd aangesteld als waarnemend administrateur-generaal en de heer De Boeck als speciaal adviseur.

Mijnheer Decaluwe, ik zal trachten uw concrete vragen duidelijk te beantwoorden, binnen de marges van de juridische procedures die tegen bepaalde personen lopen.

Tijdens zijn zitting van 4 juni 2002 heeft de raad van bestuur van de VHM beslist om conform artikel II 24, paragraaf 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 30 juni 2000 houdende de regeling van de rechtspositie van het personeel van sommige Vlaamse openbare instellingen, aan de Vlaamse regering voor te stellen de heer Spitaels aan te stellen als waarnemend administrateur-generaal van de VHM voor de duur van de afwezigheid van de heer Lyben. Op 21 juni 2002 heeft de Vlaamse regering, conform artikel II 23, II 24 en II 25 van hetzelfde stambesluit beslist om de heer Spitaels met ingang van 10 juni 2002 tijdelijk aan te stellen als administrateur-generaal van de VHM.

Voor deze functie werden geen kandidaturen opgevraagd. Het stambesluit bepaalt immers in artikel II 23 dat de uitoefening van een hoger ambt wordt toevertrouwd aan een ambtenaar die geschikt wordt bevonden om in de onmiddellijke dienstbehoeften te voorzien. Dat kan dus gebeuren zonder oproep tot kandidaatstelling.

De raad van bestuur hanteert daarbij de volgende motivering. Ten eerste is de heer Spitaels van niveau A en maakt hij deel uit van de directieraad van de VHM. Ten tweede heeft hij ervaring binnen de VHM en leidt hij een grote afdeling, namelijk Projecten. Ten derde heeft hij ervaring opgedaan op die terreinen die de raad van bestuur beschouwt als prioritair binnen de VHM. Ik verwijs ter zake naar punt 7 van de notulen van de raad van bestuur van 26 februari 2002.

De opdracht van de VHM is zich in te passen in het beter bestuurlijk beleid waarin het subsidiariteitsprincipe vervat zit. De structuren van de VHM moeten aangepast worden aan deze nieuwe taak, met toepassing van de nieuwe managementtechnieken. De VHM heeft drie kerntaken. De eerste is de controlefunctie, die beperkt wordt tot opvolging en consultancy. Dit impliceert het afstoten van de wettelijke controle in het klassieke voogdijschap

Gabriels

naar de Vlaamse administratie. De tweede is de bankfunctie. Het beheer van de rekening-courant moet gebeuren vanuit een centraal financieringsorgaan waarbij de uitbesteding aan een bankier moet worden onderzocht. De externe financieringsfunctie zou best afgezonderd worden tot een doorzichtig en gezond financieringssysteem voor de sector. Tot slot is er de ondersteuningsfunctie. Die zou verder moeten worden uitgebouwd ten behoeve van het beleid en de sector. Hieronder valt ook de opvolging van de uitvoering van de beleidsdoelstellingen en de beheersovereenkomsten.

Wat uw laatste vraag betreft, werd in het Belgisch Staatsblad van 26 oktober 2002 de beslissing van de Vlaamse regering gepubliceerd waarbij de heer Spitaels met ingang van 10 juni 2002 aangesteld werd in het hoger ambt van administrateur-generaal van de VHM.

In het kader van het BBB zullen binnen de sector heel wat zaken transparanter, duidelijker en eenvoudiger worden. Daar zit momenteel heel Vlaanderen op te wachten, en ik ben verheugd dat ik daarvoor verantwoordelijk ben.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, u verzwijgt iets. Er zijn opnieuw fouten gemaakt. U zegt dat de Vlaamse regering op 21 juni beslist heeft de heer Spitaels voor te dragen met terugwerkende kracht tot 10 juni. U geeft echter geen antwoord op mijn vraag waarom de beslissing van de Vlaamse regering van 21 juni niet in het Belgisch Staatsblad is verschenen. Het is echter de beslissing van de Vlaamse regering van 4 oktober die in het Belgisch Staatsblad van 26 oktober 2002 is verschenen.

In die beslissing wordt de heer Spitaels effectief aangesteld, met een nieuwe motivering. Die motivering is geschreven door de heren De Boeck en De Ridder, en is nooit aan de raad van bestuur voorgelegd. De raad van bestuur van de VHM heeft beslist om de heer Spitaels voor te dragen op basis van de motivering die u daarstraks hebt gegeven, met andere woorden, dat hij van niveau A is, een grote afdeling leidt en ervaring heeft op de terreinen die de VHM als prioritair beschouwt. Dat was de motivering van de raad van bestuur van de VHM en van de Vlaamse regering van 21 juni. Die motivering is gewijzigd tijdens de zitting van de Vlaamse regering van 4 oktober, zonder daarbij de raad van bestuur te kennen.

U hebt een handig antwoord gegeven, mijnheer de minister. U hebt zelfs niet gesproken over de beslissing van de Vlaamse regering van 4 oktober. Waarom is die eerste beslissing nooit verschenen? Volgens het stambesluit moet er geen oproep tot kandidaatstelling gebeuren, en dat klopt. De raad van bestuur moet echter rekening houden met titels en verdiensten, ook van andere gegadigden, zelfs als men de kandidatuurstelling niet opvraagt. De raad van bestuur had slechts oog voor de ervaring, de titel en de verdiensten van de heer Spitaels. In casu blijkt dus geenszins dat andere kandidaten in aanmerking werden genomen, laat staan dat hun verdiensten werden vergeleken met die van de heer Spitaels. Dat is de reden waarom een andere motivering nodig was.

Mijnheer de minister, u hebt het ook gehad over de kerntaken van de VHM, meer bepaald de controlefunctie, de bankfunctie en de ondersteuningsfunctie waarbij het kenniscentrum ten behoeve van het beleid en de sector moet worden uitgebouwd. Dat zijn allemaal zeer goede beslissingen die de raad van bestuur heeft genomen, maar ze worden misbruikt in de motivering.

Mijnheer de minister, u weet ook dat de heer Spitaels geen ervaring heeft in bankfuncties. Ook met ondersteuning en met financieringsystemen heeft hij geen ervaring. Uw vriend en voorzitter, de heer De Ridder, heeft de oppositie een bal gegeven die ze maar in het doel te koppen heeft door dat in de krant te verklaren. De heer De Ridder heeft samen met de heer De Boeck snel de motivering van de raad van bestuur een beetje aangepast. De Vlaamse regering heeft terecht een beslissing genomen, maar er zijn opnieuw procedurefouten gemaakt.

De Vlaamse regering heeft de heer Spitaels benoemd als waarnemend administrateur-generaal voor de duur van de periode waarin de administrateur-generaal zijn bijzondere opdracht uitvoert. De bijzondere opdracht van de heer Lyben liep af op 31 mei 2003 en werd nog niet verlengd. De heer Lyben is niet aanwezig op de VHM, en de heer Spitaels is juridisch beschouwd geen administrateur-generaal meer. Voor u is het absolute doemscenario dat de heer Michel de man is die vandaag zou moeten tekenen. Hij is de hoogste in rang en er lopen geen procedures tegen hem.

De huidige situatie is dat er opnieuw geen notariële akten kunnen worden verleden. In de kranten verschijnt dan dat het gaat om administratief gevit en dat dit geen goede manier is van oppositie voeren.

Decaluwe

We leven echter in een rechtstaat, en de procedures en de regels moeten dan ook correct worden toegepast. In het geval van de heer De Boeck is dat niet gebeurd en bij de aanstelling van de heer Spitaels ook niet. Bovendien is er nog een discussie aan de gang over de vergoeding van de voorzitter van de VHM. We evolueren van de ene procedurefout naar de andere, en ondertussen wordt maar gepalaverd over het beter bestuurlijk beleid en over het feit dat alles transparanter moet worden.

Mijnheer de minister, u moet er als voogdijminister ondertussen wel voor zorgen dat de procedures correct worden toegepast. De VHM heeft wat dat betreft een voorbeeldfunctie voor de bouwmaatschappijen. Bij de aanstelling van de heer Spitaels liep het op dat vlak echter weer fout.

U vermeldt bewust de beslissing van de Vlaamse regering van 4 oktober 2002 niet, en dat vind ik zeer erg. U speelt het wel handig. Ik kan niet zeggen dat u liegt, maar wel dat u iets verzwijgt. Ik vraag u om de exacte procedure te vermelden, maar u rept met geen woord over die beslissing.

Mijnheer de voorzitter, we stellen allerhande zaken vast, maar het beleid lijkt zich daar niets van aan te trekken. Misschien moet u namens de commissie een brief schrijven aan de voorzitter van het Vlaams Parlement of aan het Rekenhof met daarin de vraag om de procedures eens nauwgezet te onderzoeken om de geloofwaardigheid van dit parlement te vrijwaren.

Mijnheer de minister, ik raad u aan om vrijdag een beslissing te nemen om alles in orde te brengen. Voorlopig kunnen we niet spreken over behoorlijk bestuur. Het is duidelijk dat de ware motivering van het omstreden besluit ons niet bekend is en dat de huidige motivering niet deugt. Dat is de harde realiteit.

Vandaag bevindt de VHM zich in een juridisch en praktisch vacuüm. Maak daar een eind aan. Ik heb er geen moeite mee dat u fouten hebt gemaakt, als u maar bereid bent ze recht te zetten. Zeg echter niet constant dat u alles perfect hebt gevolgd. Mocht alles zo eenvoudig zijn, dan had de raad van bestuur de situatie van de heer De Boeck al lang kunnen regulariseren.

Mijnheer de minister, we hebben een bundel ontvangen van de voorzitter van dit parlement. Ik vraag aan iedereen om deze bundel goed te lezen. Ik vind het onwaarschijnlijk dat u hier zegt dat er

één contract was. Er is inderdaad één contract, getekend door de heer de Boeck, de heer Spitaels en u. Er is echter ook een addendum bij in verband met de vergoedingen.

U zegt altijd dat er geen problemen zijn, maar telkens als we stukken van het Rekenhof ontvangen, merken we dat u niet correct antwoordt. Dat moet stoppen. U moet ons niet voorliegen, want u hebt niet de juiste procedure gevolgd.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, ik jaag niet op schimmen. Ik probeer correct te antwoorden op de vragen. Ik vermeng niet het ene dossier met het andere. Er loopt bovendien nog een procedure bij de Raad van State. Ik zal de uitspraak afwachten alvorens commentaar te geven. Dat lijkt me logisch. Alles wat ik zeg, kan immers tegen mij worden gebruikt. We zullen ons zeker schikken naar de uiteindelijke uitspraak.

Nu loopt alles en zal alles binnen een zo kort mogelijke termijn tot een goed einde worden gebracht. Op dit ogenblik zijn er immers andere signalen, die u niet kent, maar dat is niet zo belangrijk. Wat belangrijk is, is dat de VHM haar functie ten volle kan vervullen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, u wenst niet te antwoorden en dat heeft niets met de Raad van State te maken. Waarom zegt u niet dat de Vlaamse regering op 4 oktober 2002 een beslissing heeft genomen om de heer Spitaels te benoemen ? Die beslissing is verschenen in het Belgisch Staatsblad.

U verwijst voortdurend naar uw beslissing van 21 juni 2002. Die beslissing is nooit gepubliceerd. Er is vervolgens een nieuwe beslissing genomen met een nieuwe motivering op 4 oktober 2002, die op 26 oktober 2002 in het Belgisch Staatsblad is verschenen. Waarom zegt u dat niet ? Geef toch gewoon toe dat u zich had vergist.

Ik stel vast dat u opnieuw weigert te antwoorden. Ik zal een motie indienen.

De voorzitter : Was uw voorstel dat ik een brief zou schrijven aan het Rekenhof een formele vraag ?

De heer Carl Decaluwe : Ja, want ongeveer alle middelen zijn uitgeput.

De voorzitter : Dan zal ik de volgende vergadering een ontwerp van die brief aan de commissie voorleggen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Decaluwe werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

De vergadering is geschorst.

– *De vergadering wordt geschorst om 14.16 uur*

– *De vergadering wordt hervat om 14.29 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verloop van de federale verkiezingen van 18 mei 2003 in de Vlaamse Rand

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verloop van de federale verkiezingen van 18 mei 2003 in de Vlaamse Rand.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijn interpellatie handelt over de naleving van de taalwetgeving bij de jongste federale verkiezingen, over het taalgebruik in de oproepingsbrieven en over de kiezers in het buitenland.

Het is niet de eerste keer dat zich een probleem voordoet inzake het taalgebruik in de oproepingsbrieven in de faciliteitengemeenten. In 1999 en 2000 waren er ook al problemen. Toen werden de kiesbrieven volgens de taalaanhorigheid verspreid. Voormalig minister Sauwens stuurde op 21 september 2000 richtlijnen naar de betrokken gemeentebesturen. Dat was eigenlijk te laat, want op 27 juli

had de federale minister van Binnenlandse Aangelegenheden een omzendbrief verstuurd. Daardoor waren de oproepingsbrieven al gedrukt.

Als ik me niet vergis, werd daarover nooit verder onderhandeld op het Overlegcomité tussen de verschillende regeringen. Dat is eigenaardig, omdat we er mochten van uitgaan dat het niet de laatste keer was dat de taalwetten zouden worden overtreden. Het kwam er dus op aan om pro-actief te werk te gaan. In het Vlaams Parlement hebben we de aandacht gevestigd op de mogelijkheid dat bij de verkiezingen van 18 mei de taalwetgeving andermaal zou worden overtreden.

Mijnheer de minister, op 28 januari gaf u aan dat u dat niet zou overkomen. U hebt er de gemeentebesturen aan herinnerd dat ze de taalwetgeving strikt moesten interpreteren bij het versturen van de oproepingsbrieven. U bezorgde een kopie van dat schrijven aan federaal minister Duquesne, om hem op de hoogte te brengen van het Vlaamse standpunt. U hebt daarover gezegd : ‘Ik besef dat daaruit een conflict kan voortkomen. Dan is het echter een formeel conflict en moet het op het Overlegcomité worden behandeld.’

Minister Duquesne trok echter niet naar het Overlegcomité en wees op 30 januari in de Kamer de interpretatie van de Vlaamse regering af. Hij heeft dat echter niet formeel laten weten, want anders zou u op 31 maart bij de bespreking van het voorstel van resolutie van de heer Van Hauthem en mezelf niet hebben opgemerkt dat u niet naar het Overlegcomité kon gaan, omdat u daarvoor geen concrete feiten kon aanbrengen.

In dat voorstel van resolutie suggereerden we dat de Vlaamse regering die kwestie anticipatief zou laten agenderen op het Overlegcomité. U hebt dat afgewezen, want u wilde wachten tot minister Duquesne richtlijnen zou versturen aan de gemeenten. Op 20 februari bleek uit zijn antwoord op een vraag van de heer Van Hauthem in de Senaat dat hij de bevoegdheid van het Overlegcomité in die zaak betwist. Hij schijnt zijn gelijk te hebben gehaald, want er is geen vergadering van het Overlegcomité geweest.

Mijnheer de minister, we staan dus even ver als na de verkiezingen van 1999 en van 2000. Misschien had u dit kunnen vermijden als u was ingegaan op onze suggestie om regeringscommissarissen naar de betrokken gemeenten te sturen om toe te zien op de toepassing van de taalwetgeving. U hebt dat niet gedaan omdat u ervan uitging dat alle wettelijke regels moesten worden gerespecteerd, en dat u

Van Nieuwenhuysen

daarvoor geen resolutie nodig had om duidelijk te maken hoe u dat zou bewerkstelligen.

De betrokken gemeentebesturen hebben uw omzendbrief naast zich neergelegd. Kraainem heeft tweetalige kiesbrieven verstuurd, Wemmel gaf de opdracht om kiesbrieven te drukken voor de kieslijsten werden goedgekeurd. De oppositie heeft daarover trouwens een klacht ingediend. Ook in Wezembeek-Oppem heeft de oppositie een klacht ingediend. Het gemeentebestuur van Sint-Genesius-Rode liet zonder aanbesteding oproepingsbrieven drukken bij het federale ministerie van Binnenlandse Zaken, ondanks het feit dat de gemeentesecretaris en de ontvanger zouden hebben geweigerd om die beslissing uit te voeren.

Mijnheer de minister, hebt u dat grondig onderzocht ? Ik veronderstel dat u aan de gouverneur van Vlaams-Brabant de opdracht hebt gegeven om u een totaal overzicht te bezorgen van de beslissingen inzake het drukken en verzenden van de oproepingsbrieven op basis van taalaanhorigheid, van de gevallen waarin de gouverneur tegen dergelijke beslissingen is opgetreden, en van de wijze waarop de oproepingsbrieven werden verstuurd. Ik heb de indruk dat de geloofwaardigheid van de Vlaamse voogdijoverheid in de faciliteitengemeenten verder is uitgehold.

Dat geldt ook voor de kwestie van de oproepingsbrieven voor Belgen in het buitenland. Die moesten worden opgesteld in de taal van de gemeente waar de betrokken kiezers zich hadden laten inschrijven. Dat moest het Nederlands zijn, ook voor de faciliteitengemeenten, vermits faciliteiten enkel gelden voor personen die in die gemeenten resideren, wat hier niet het geval was.

Federaal minister Duquesne beriep zich op artikel 30 van de Grondwet om die opvatting te weerleggen. Mijnheer de minister, u hebt destijds gezegd dat u daarover met minister Duquesne en met minister Michel zou praten. Bij mijn weten is dat niet gebeurd. Naar aanleiding van een actuele vraag van de heren Van Hauthem en Van Rompuy liet u weten dat u brieven had gestuurd naar minister Duquesne en de premier, waarop u 18 dagen voor de verkiezingen nog geen antwoord had ontvangen. Daarna is hierover evenmin formeel overleg geweest met de federale regering.

Mijnheer de minister, de gemeentebesturen van de faciliteitengemeenten hebben uw brief wellicht verticaal geklasseerd. Daarin stelde u : 'Indien de

aanvraag tot registratie in het Frans gebeurt, zal de gemeente de registratie niet kunnen uitvoeren.' Ik heb de indruk dat dat wel is gebeurd. In welke mate werd die richtlijn opgevolgd ? Is daarop enige controle uitgevoerd ? Zijn er gemeenten in de Vlaamse Rand, waar kiezers niet werden geregistreerd omwille van de ongeldigheid van hun registratie ? Ik ga ervan uit dat de faciliteitengemeenten zich daar niets van hebben aangetrokken, maar ook voor de andere gemeenten was het niet altijd duidelijk wat van hen werd verwacht.

Het aantal inschrijvingen van buitenlandse kiezers in faciliteitengemeenten lag betrekkelijk hoog. Het aantal Franstaligen onder hen bedroeg 90 percent. Misschien lijkt het op muggenzifterij, maar dit alles past in een bewuste politiek van de Franstaligen om het zogenaamde tweetalige Brussels Gewest uit te breiden en om de autochtone bevolking uit de Vlaamse Rand verder te verdringen. Dat is voor ons – en ik hoop ook voor u – onaanvaardbaar.

Op 1 april 2003 hebt u duidelijk gezegd dat als de federale minister de regels niet correct zou toepassen, de organisatie van verkiezingen aan de Vlaamse minister moest worden toevertrouwd. Dat is inderdaad de enige aanvaardbare optie die we kunnen nemen. Vermits de federale minister en een aantal gemeentebesturen de regels niet correct hebben toegepast, vragen we hoe u ervoor zult zorgen dat de organisatie van verkiezingen in Vlaanderen van hieruit, en niet langer vanuit federale kabinetten, zal gebeuren.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik vind de vragen van de interpellant belangrijk omdat ze verwijzen naar de fundamentele overeenkomsten waarop een federale staat moet kunnen functioneren en waarop de loyaliteit tussen de verschillende overheden in deze staat moet kunnen worden uitgeoefend.

Vooreerst moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de oproepingsbrieven voor de federale verkiezingen die door de gemeenten moeten worden verstuurd, en de problematiek van de registratie van de Belgen in het buitenland voor de verkiezingen.

Wat de taal van de oproepingsbrieven betreft, is het standpunt van de Vlaamse overheid meer dan duidelijk. Oproepingsbrieven voor de verkiezingen moeten worden beschouwd als betrekkingen met een particulier en moeten derhalve uitsluitend in

Van Grembergen

het Nederlands worden gesteld. Enkel als een inwoner uit een faciliteitengemeente er uitdrukkelijk om vraagt, kan deze oproepingsbrief in het Frans worden afgeleverd. Reeds op 28 januari 2003 heb ik dit standpunt herhaald ten aanzien van de betrokken gemeenten. Bovendien heb ik dat ook meegedeeld aan de federale overheid omdat ik uitga van een correcte verhouding tussen de federale instanties en de instanties van de deelstaten.

Behalve het verbale geweld op de tribune in de Kamer, heb ik op geen enkele wijze een antwoord gekregen dat tegenstrijdig is aan onze inzichten. Ik ga er dus van uit dat ons standpunt juist was. De verklaringen die door federaal minister Duquesne werden afgelegd, waren politieke verklaringen, gericht op het electoraat dat hij op dat ogenblik wenste te werven. Dat heeft trouwens voor gevolg dat hij ook geen formele beslissing heeft genomen die tegenstrijdig was aan onze beslissingen. Als er een formele beslissing was van de federale overheid die tegenstrijdig zou zijn aan een beslissing van ons, had ik alle mogelijkheden om dit op het Overlegcomité te brengen. We ervaren dit als een gewiektheid. Daarom heb ik voor de verkiezingen gezegd dat de organisatie van de verkiezingen niet meer zou mogen worden toebedeeld aan de federale instanties, maar aan de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, die dan moet handelen naar wetten en decreten. Dit zal trouwens op de agenda worden geplaatst van de onderhandelingen die op dit ogenblik worden gevoerd voor de nieuwe federale regeringsvorming.

Reeds op 28 januari heb ik dit standpunt aan de betrokken gemeenten laten kennen. Een afschrift van deze brief werd verstuurd aan de gouverneurs van de provincies Vlaams-Brabant en Limburg, met het verzoek toe te zien op de naleving van de wet. Ook aan minister Duquesne werd een kopie van het schrijven gestuurd.

Wat de registratie van de in het buitenland verblijvende Belgen betreft, geldt het KB van 4 september 2002 tot vaststelling van het model van het formulier voor de aanvraag tot inschrijving als kiezer voor de verkiezingen van de federale wetgevende Kamers voor de Belgen die in het buitenland verblijven. Dat KB bepaalt dat elke persoon met de Belgische nationaliteit die in het buitenland verblijft, 18 jaar oud is op de dag van de verkiezingen, ingeschreven is in het bevolkingsregister dat wordt bijgehouden in de diplomatieke of consulaire beroepsposen en niet uit zijn kiesrechten is ontzet, zijn registratie kan vragen in een van de 589 Belgi-

sche gemeenten naar zijn keuze. Het is daarbij niet noodzakelijk dat de betrokkene een bepaalde band zou hebben met de gemeente waarin hij als kiezer wenst geregistreerd te worden. Een inwoner van Antwerpen die recent is verhuisd naar het buitenland, kon zich voor de verkiezingen van 18 mei perfect laten inschrijven in Aarlen of om het even waar. Hij kon dit ook doen in een faciliteitengemeente of in een Waalse gemeente.

Over het taalgebruik van deze registratie werd in het voornoemde KB een belangrijke voorwaarde opgenomen. Het stelt letterlijk dat het aanvraagformulier waarmee de aanvraag tot registratie als kiezer gebeurt, moet worden gesteld in de taal van de gekozen gemeente. Dit betekent dat een Belg die in het buitenland verblijft en zich wil laten registreren als kiezer in een Vlaamse gemeente, deze aanvraag in het Nederlands moet indienen, ook als hij dit zou doen in een faciliteitengemeente.

Op uw vraag, mijnheer Van Nieuwenhuysen, of deze problematiek aanhangig werd gemaakt op het Overlegcomité, moet ik ontkennend antwoorden. Er was geen formele kennisgeving van de federale minister van Binnenlandse Zaken in verband met de problematiek. Artikel 32, paragraaf 2 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt immers dat de minister-president van de Vlaamse regering, met het oog op overleg, een ontwerp van beslissing of een beslissing van de federale regering bij het Overlegcomité aanhangig kan maken als de Vlaamse regering van oordeel is dat zij hierdoor ernstig benadeeld is. Er is geen enkele beslissing geweest die ons toeliet om op basis van deze regelgeving naar het Overlegcomité te trekken.

Tijdens de bespreking van uw eigen voorstel van resolutie op 31 maart 2003 betreffende het taalgebruik van de oproepingsbrieven voor de verkiezingen van 18 mei 2003, heb ik in dit verband duidelijk gesteld dat, zolang minister Duquesne geen formele daad zou stellen met betrekking tot deze problematiek, wij niet naar het Overlegcomité konden stappen. Tot op dit ogenblik heb enkel ikzelf ter zake een initiatief genomen, meer bepaald mijn brief van 28 januari 2003 aan de faciliteitengemeenten.

Op 10 april 2003 vaardigde minister Duquesne een omzendbrief uit over de federale verkiezingen van zondag 18 mei 2003 waarin hij enkele toelichtingen verschaftte bij de kiesreglementering. Op bladzijde 25 schrijft hij over het taalgebruik: 'Ik vestig uw aandacht op de vaste rechtspraak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht voor wat betreft het

Van Grembergen

gebruik van de talen bij de oproepingsbrieven. Uit deze rechtspraak volgt dat de oproepingsbrieven voor de kiezers, alsook trouwens de oproepingsbrieven geadresseerd aan de voorzitters en bijzitters van de kiesbureaus, als betrekkingen met particulieren moeten worden beschouwd in de zin van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.'

Hij volgt dus de redenering dat dit het Nederlands moet zijn. Hij schrijft verder : 'Daaruit volgt dat in de 19 gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en de gemeenten met een speciale taalregeling, dit wil zeggen de zes randgemeenten, de tien taalgrensgemeenten, de negen gemeenten uit het Duitse taalgebied en de twee gemeenten uit het Malmedyse, die oproepingsbrieven uitsluitend gesteld moeten worden in de taal waarvan de betrokken particulier gebruik maakt in zijn betrekking met de plaatselijke overheid ; in de negen gemeenten van het Duitse taalgebied is de oproepingsbrief in het Duits, tenzij de particulier de Franse taal vraagt.' U kent onze redenering die de omzendbrief-Peeters volgt, namelijk dat het in het Nederlands gebeurt tenzij de betrokkene achteraf de Franstalige tekst vraagt.

De inhoud van deze omzendbrief is dezelfde als die van de omzendbrief die de federale minister van Binnenlandse Zaken verspreidde naar aanleiding van de parlementsverkiezingen van 13 juni 1999 en de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000. De federale onderrichtingen beperken zich tot een loutere herhaling van wat gesteld is in de artikelen 12 en 25 van de SWT-regelgeving. Door zich te onthouden van enigerlei interpretatie van deze wet, was er geen reden om naar het Overlegcomité te stappen. Er was geen formele tegenstrijdigheid tussen wat wij zeiden en het antwoord. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Ik besef wat de politieke dimensie is, dat is nogal duidelijk.

Mijn taak als Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden is in deze aangelegenheid beperkt tot het uitvoeren van het toezicht op de administratieve beslissingen van de lokale besturen. De organisatie van deze verkiezingen zelf is een louter federale bevoegdheid, waarin ik geen zeggenschap heb.

Voor het registreren van de Belgen die verblijven in het buitenland voor de verkiezingen van 18 mei, moesten de gemeenten geen administratieve beslis-

singen treffen, maar enkel uitvoeren wat in de wet is bepaald. Over beslissingen van gemeentebesturen die zouden ingaan tegen de Vlaamse richtlijnen met betrekking tot het drukken en versturen van de oproepingsbrieven, ontving ik inderdaad een aantal klachten. Dat was het geval voor gemeenteraadsbesluiten van Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem en Kraainem. In al deze gevallen werd opgetreden in het kader van de uitoefening van het administratief toezicht.

Met betrekking tot uw vraag of ik beschik over een globaal overzicht van dergelijke beslissingen van gemeentebesturen, kan ik u medelen dat ik, uit informatie die ik hieromtrent ontving van de gouverneur van Vlaams-Brabant, tot de hiernavolgende lijst van besluiten kom. Ik deel u tevens mee welke toezichtmaatregelen tegen deze beslissingen werden genomen.

Voor Kraainem gaat het over het taalgebruik voor de oproepingsbrieven voor de verkiezingen. Het besluit van de gemeenteraad van 25 februari 2003 werd geschorst door de gouverneur op 30 april 2003. Voor Sint-Genesius-Rode gaat het om de wijze van gunnen en vaststellen van de voorwaarden voor de levering van verkiezingsdrukwerk. Het besluit van de gemeenteraad van 27 februari 2003 werd geschorst door de gouverneur op 9 april 2003. Het besluit tot handhaving van de gemeenteraad van 22 april 2003 werd vernietigd op 29 april 2003. Voor Wezembeek-Oppem gaat het om de gunning en bestelling van kiezerslijsten, oproepingskaarten en dergelijke. Het besluit van het college van burgemeester en schepenen van 4 maart 2003 en de aanpassing van deze beslissing door het college van burgemeester en schepenen op 11 april 2003 werden geschorst door de gouverneur op 2 mei 2003.

Over de bevoegdheid tot organisatie van de verkiezingen heb ik u mijn mening al meegedeeld.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat u formeel gelijk hebt. Deze zaken behoren formeel gezien niet tot uw bevoegdheid. U hebt het zelf aangegeven : het is een politieke kwestie.

Ik heb eveneens de indruk dat u zich achter de formalismen verscholen hebt in de maanden voor de verkiezingen om de zaken niet op de spits te drijven. Het is toch wel om moedeloos van te worden hoe gemakkelijk de richtlijnen van de Vlaamse regering worden overtreden, en hoe weinig wij daar-

Van Nieuwenhuysen

tegen kunnen doen. Er zijn een aantal schorsingen geweest van gemeenteraadsbeslissingen. Heel de carrousel kan bij de volgende verkiezingen opnieuw op gang worden gebracht, maar uiteindelijk brengt ons dat nergens.

U hebt bevestigd dat de wil bestaat om de organisatie van de verkiezingen in de toekomst in Vlaamse handen te brengen. Mijn vraag hoe u dat proces in gang wilt zetten, hebt u niet beantwoord. Er moeten terzake dringend knopen worden doorgehakt. Dit moeten de laatste federale verkiezingen geweest zijn die werden georganiseerd door het federale ministerie van Binnenlandse Zaken. Op deze manier kunnen we echt niet verder gaan.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Dat is mijn politieke houding. Alles wat ik in dit verband heb ondernomen, wordt gesteund door de volledige Vlaamse regering. Ik bracht de regering trouwens voortdurend van alle gebeurtenissen en situaties in de faciliteitengemeenten op de hoogte. De regering heeft al mijn beslissingen volmondig gevolgd.

Bij de besprekingen heb ik gezegd dat er slechts één oplossing bestaat, en dat is de overheveling van de organisatie van verkiezingen naar de deelstaten, weliswaar op basis van dezelfde wet- en decreetgeving. Dat is mijn eis. Dat zal deel uitmaken van de huidige onderhandelingen. Ik heb niet de macht om het eindresultaat van de besprekingen te bepalen, ik zeg u enkel dat het op de agenda zal staan. De Vlaamse meerderheidspartijen delen mijn mening, ik vermoed van de federale tegenhangers hetzelfde.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het sluiten van contracten voor het plaatsen van gsm-zendmasten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Den Heuvel tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het sluiten van contracten voor het plaatsen van gsm-zendmasten.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de voorzitter, ik was tijdens vorige vergaderingen verhinderd. Ik wil u bedanken voor het uitstel dat ik gekregen heb.

Mijnheer de minister, u zult het met me eens zijn dat de toename van het gsm-verkeer impliceert dat er een dekkend net moet komen. Over de gevolgen voor de volksgezondheid bestaan veel meningen en diverse resultaten van wetenschappelijk onderzoek, maar er is geen eenduidig antwoord zodat de meeste beleidsverantwoordelijken niet goed weten hoe ze tegenover de inplanting van gsm-masten in woonbuurten moeten staan. Duidelijke regelgeving is daarom nodig, maar blijkbaar niet haalbaar.

De verschillende overheden sluiten nu contracten af met de telefoonmaatschappijen of geven bouwvergunningen voor masten zonder dat hiervoor een wettelijke regeling bestaat en zonder dat ze de bevolking op de hoogte moeten brengen. Het gevolg zijn vragen en protest bij de buurtbewoners bij de inplanting van een gsm-mast. Het probleem blijkt bovendien telkens opnieuw hetzelfde : het gebrek aan communicatie met de bevolking, maar ook het gebrek aan communicatievaardigheden bij sommige bestuurders. Duidelijkheid en afspraken op het niveau van de lokale gemeenschap zijn meer dan wenselijk.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag over gemeentelijke bevoegdheden en gsm-antennes zegt minister Van Mechelen het volgende : 'De gemeente kan in toepassing van artikel 55, paragraaf 2 een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening opmaken, die bepaalde gsm-masten op haar grondgebied vergunningsplichtig maakt, ook al zijn ze in Vlaanderen normalerwijze vrijgesteld van vergunning. Ze kan ook stedenbouwkundige voorschriften

Van Den Heuvel

ten voor de plaatsing van deze masten in een verordening vastleggen. Ik leg er wel de nadruk op dat het moet gaan om stedenbouwkundige voorschriften. Het instrument stedenbouwkundige verordening kan niet gebruikt worden om de federale gezondheidsnormen te verstrengen of om de plaatsing van gsm-masten op het grondgebied van één gemeente simpelweg te verbieden.' Dit antwoord is duidelijk.

En dan kom ik terecht bij u, als minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Hoe zult u de lokale overheden aanmoedigen om in het kader van het BBB en van een betere communicatie met de bevolking, een gemeentelijke stedenbouwkundige vergunning op te maken? Wat is uw advies en uw houding terzake?

Ik heb nog een korte bijkomende vraag. Met wie moet er worden onderhandeld als er een zendmast wordt geplaatst op een kerktoeren: met de kerkfabriek of met het schepencollege?

De voorzitter: Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq: Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Van Den Heuvel. Ik wilde eigenlijk een gelijkaardige vraag stellen aan de minister van Leefmilieu. Het is inderdaad niet altijd duidelijk welke aspecten van een advies belangrijk zijn om een schepencollege te adviseren. Gaat het enkel om bouwtechnische normen of ook om andere aspecten zoals bijvoorbeeld de volksgezondheid?

De informatieplicht, zoals die hier is goedgekeurd, is nog steeds niet geconcretiseerd. Zo is het niet duidelijk wie de bevolking moet informeren: de gemeenten of de telefoonmaatschappijen? Mijnheer de minister, hebt u al afspraken gemaakt met minister Sannen over de aspecten waarmee gemeentelijke overheden rekening moeten houden als er een vraag is tot plaatsing van gsm-masten?

De voorzitter: Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen: Mevrouw Van Den Heuvel, met uw vraag gaat u duidelijk in op de publieke bezorgdheid over het steeds groeiend aantal gsm-masten in het Vlaamse landschap. Ik begrijp uw bekommernis over de eventuele gevolgen voor de volksgezondheid. Nochtans werden, zowel op federaal als op Vlaams niveau, reeds verschillende initiatieven genomen die aan die be-

zorgdheid tegemoetkomen. Ik zal ze beknopt beschrijven.

Op federaal niveau werd een regelgeving uitgewerkt die voornamelijk aansluit bij het wetenschappelijk onderzoek over stralingsrisico's van zendapparatuur. In uitvoering van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en het leefmilieu tegen schadelijke effecten en hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen, kwam het koninklijk besluit van 29 april 2001 houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz tot stand.

Dit koninklijk besluit heeft het maximaal uitzendvermogen per zendmast vastgesteld. De vastgestelde norm is maar liefst viermaal strenger dan die van de Wereldgezondheidsorganisatie. Over deze norm werd vooraf overleg gepleegd met de gewesten, meer bepaald met de Vlaamse ministers van Leefmilieu en van Ruimtelijke Ordening. Via dit koninklijk besluit wordt het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie belast met het uitvoeren van regelmatige controlemetingen op het terrein. De resultaten daarvan moeten worden meegedeeld aan de ministers van Telecommunicatie en Volksgezondheid.

Op 21 december 2001 werd het KB nog aangevuld met bijkomende verplichtingen voor de gsm-operatoren inzake plaatsingsnormen of -voorwaarden. Daarnaast heeft de federale overheid nog een databank van antennesites opgericht. Dit gebeurde bij wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, zoals gewijzigd door de programmawet van 2 januari 2001.

Wat de initiatieven op Vlaams niveau betreft, heeft de Vlaamse overheid al in 1998 een overleg gestart met de operatoren over de plaatsing van gsm-masten. Aanvankelijk had dit overleg voornamelijk te maken met de stedenbouwkundige begeleiding van de plaatsing van deze masten. Meer recent overleg is veeleer bedoeld om aansluitend op het federaal wettelijk kader en op de nieuwe Vlaamse wetgevende initiatieven, afspraken te maken over een verdere informatie van de bevolking.

Onder impuls van dit overleg werd ook een akkoord gesloten tussen de operatoren en de administratie Monumenten en Landschappen. Daardoor werden beschermde monumenten beschikbaar als vestigingsplaats voor gsm-infrastructuur.

Van Grembergen

Via het Overlegplatform kwam er ook een grotere eenvormigheid en versoepeling van de regelgeving. Dit resulteerde in een beslissing van 26 april 2002 van de Vlaamse regering om een aantal installaties vrij te stellen van stedenbouwkundige vergunningen. Al deze initiatieven waren erop gericht de stedenbouwkundige hinder van de installaties tot een aanvaardbaar minimum te beperken.

Er is ook nog de resolutie van het Vlaams Parlement betreffende de inplanting van gsm-masten. Als gevolg van de ongerustheid over de eventuele gezondheidsrisico's van zendmasten en het gebrek aan informatie en openbaarheid bij de plaatsing van de masten, nam het Vlaams Parlement op 23 mei 2001 een resolutie aan. Daarbij werd de Vlaamse regering gevraagd een aantal maatregelen te nemen bij de plaatsing van antennes, zoals de verplichting om de omwonenden voldoende te informeren. De Vlaamse minister van Leefmilieu stelde onder meer voor om het Vlaamse aan te passen door alle nieuwe stationaire zendantennes als categorie 3-inrichtingen in te schrijven, waardoor ze meldingsplichtig zouden worden.

Daarnaast werd het plan opgevat een samenwerkingsprotocol af te sluiten met de gsm-operatoren om de informatie te vergroten. De Vlaamse minister van Leefmilieu wilde de gemeenten via een omzendbrief ook vragen zelf nog bijkomende initiatieven te nemen om de omwonenden vooraf en schriftelijk te informeren. De VVSG reageerde veeleer negatief omdat het haar niet wenselijk leek de gemeenten te stimuleren om informatie te geven over zaken waarop ze voor de rest geen enkele invloed kunnen uitoefenen.

Met het oog op de loketfunctie van de gemeenten, sta ik zelf principieel wel positief tegenover zo'n omzendbrief waarin de gemeenten worden aangezet om mee te werken aan informatieverstrekking aan de burgers. Anderzijds erken ik dat de gemeenten zelf wellicht niet voldoende waarborgen kunnen bieden om correcte informatie te geven over een toch zeer technische materie zoals stralingsnormen en dergelijke. Mijns inziens moet de Vlaamse overheid daarom zelf de verantwoordelijkheid behouden over de inhoud van de informatie. Daardoor zou de gemeente enkel als materieel organisator van contacten met de burger moeten optreden en zouden ook de kosten van de informatieverstrekking ten laste van de operatoren moeten komen.

Ik wijs erop dat er nu al informatie over stralingsrisico's en gezondheid beschikbaar is voor de gemeentebesturen en de bevolking. Er is de website www.infogsm.be, samengesteld in opdracht van de federale minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. Er is ook de website van het BIPT, namelijk www.bipt.be, waar onder meer een overzicht kan worden geraadpleegd van de meetresultaten van gsm-basisstations. De gemeentebesturen kunnen zich ook tot het BIPT wenden.

Minister Van Mechelen is bevoegd om nadere informatie te verstrekken in verband met de gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen. Hij kan ook verder ingaan op theoretische mogelijkheden zoals de invoering van de MER-plicht en het opleggen van een algemene verplichting tot openbaar onderzoek in de context van de bouw-aanvraag voor gsm-masten.

Over de instantie waarmee de operatoren moeten onderhandelen over de plaatsing van een zendmast op een kerktoeren, heeft de minister van Justitie reeds een antwoord gegeven in zijn omzendbrief van 14 juli 1997 met de titel 'Kerkfabrieken – gebouwen van de eredienst – inplanting van relaisstations Mobistar of Proximus op deze gebouwen'. In die brief staat het volgende. Indien het gebouw eigendom is van de gemeente, zullen zowel de gemeente als de kerkfabriek betrokken partij zijn bij een overeenkomst. De kerkfabriek zal daarvoor trouwens ook het akkoord van de kerkelijke overheid moeten krijgen indien de gebruiksovereenkomst loopt over 9 jaar of minder. Indien de overeenkomst loopt over meer dan 9 jaar en de vergoeding hoger ligt dan 10.000 euro, dan zal naast het akkoord van de kerkelijke overheid ook de machtiging vereist zijn van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden. De vergoeding die de operator moet betalen, komt toe aan de kerkfabriek en niet aan de gemeente. De gemeentelijke toelage aan de kerkfabriek kan wel worden verminderd met het bedrag van die vergoeding. Als de kerk eigendom van de kerkfabriek is, is de kerkfabriek bevoegd om alleen te beslissen.

Indien de kerk in kwestie een geklasseerd gebouw is, is altijd een advies nodig van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Pas dan kunnen de werken worden uitgevoerd.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Eigenlijk had ik gehoopt dat u het instrument van de gemeente-

Van Den Heuvel

lijke stedenbouwkundige verordening zou gebruiken als basis voor communicatie. Stel dat er een verordening openbaar wordt gemaakt waarin staat dat een bepaalde gemeente pogingen zal doen om het inplanten van gsm-masten in de buurt van scholen tegen te gaan, dan kunt u andere gemeenten stimuleren om dat ook te doen. Zo krijgt de bevolking een beeld van het inplantingsbeleid van de lokale overheden. Ik heb u daarover niets horen zeggen.

Minister Paul Van Grembergen : Ik ben altijd discreet als het gaat over zaken die met bevoegdheden van andere ministers te maken hebben. Ik weet dat niet iedereen even discreet is, maar ik wel. Ik wil daar eerst met minister Van Mechelen over praten.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Minister Van Mechelen heeft gezegd dat wat ik suggereer, mogelijk is.

Minister Paul Van Grembergen : Hij moet een formele beslissing nemen. Op basis daarvan kan ik handelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de mogelijke ondersteuning van sociaal-artistieke projecten in het kader van het Vlaams stedenbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Holemans tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de mogelijke ondersteuning van sociaal-artistieke projecten in het kader van het Vlaams stedenbeleid.

De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de minister, we hebben over deze kwestie al van gedachten gewisseld in een andere commissie. Ik heb uw antwoord van toen nog eens nagelezen en ik vind het relevant om er in de context van het stedenbeleid nog eens op terug te komen.

Bij het begin van deze legislatuur onderstreepte toenmalig minister Anciaux het belang van initiatieven ter bevordering van het sociaal-culturele weefsel in steden. Hij heeft daarvoor sociaal-artistieke projecten gesubsidieerd in de context van de experimentele subsidieregeling, die afloopt op 31 oktober 2003.

In april 2003 hebben we daarover gediscussieerd in de commissie voor Cultuur. U hebt toen uitvoerig en duidelijk geantwoord. U verwoordde een duidelijke toekomstvisie en een duidelijke timing waaraan u zich hebt gehouden. U hebt dus aanzienlijke inspanningen geleverd. Er staan echter wel erg weinig middelen tegenover, namelijk 1,37 miljoen euro. Dat zorgt voor een groot spanningsveld als we bekijken welke projecten de organisaties nodig achten om goed te kunnen werken met de sociaal zwakkeren uit de samenleving.

Toen ik aan deze vraag om uitleg werkte, las ik tussendoor ook wat poëzie. Een poëet schreef dat sommige mensen dorst in regen trachten om te zetten. Ik weet dat u ook een liefhebber van poëzie bent.

Wat me opviel in uw antwoord in de commissie voor Cultuur, was dat u een onderscheid maakt tussen twee types projecten in de context van het sociaal-artistieke werk : enerzijds projecten die sterk zijn gericht op kunstcreatie en op termijn een plaats kunnen krijgen in het nieuwe kunstendeel, en anderzijds projecten die aansluiten bij de stedelijke ontwikkeling. In verband met deze laatste categorie stelde u dat werd geopteerd om de banden tussen het lokale beleid en de sociaal-artistieke praktijk nauwer aan te halen.

In april 2002 verwees u ook naar de mogelijkheid dat de Vlaamse overheid voor een aantal projecten die vooral te maken hebben met stedelijke ontwikkeling en minder met het artistieke aspect, een totaalconvenant kan afsluiten met grotere steden waarin in een aanvullende dotatie wordt voorzien. U zei echter ook dat u verwacht dat steden ook eigen begrotingsmiddelen zullen investeren en dat het altijd om 'een gedeeld verhaal' zal gaan.

Mijnheer de minister, ik ondersteun uw visie. Voor dergelijke projecten moet er inderdaad een gedeelde verantwoordelijkheid zijn tussen de steden en Vlaamse regering, ook wat de middelen betreft. Gelet op de krappe financiële ruimte en op uw stelling dat de projecten zich moeten inschrijven in het stedelijk verhaal, vraag ik me af welke mogelijkheden er zijn om dit soort initiatieven te steunen via het Vlaams Stedenfonds.

Holemans

In verband met het Vlaams Stedenfonds werden een aantal doelstellingen decretaal bepaald. De steden hebben de autonomie om die zelf verder in te vullen. In het uitvoeringsbesluit staat ook dat er politiek overleg moet zijn, zodat u en de stedelijke overheden kunnen nagaan in hoeverre de lokale invulling van die doelstellingen overeenkomt met de decretale bepalingen.

Mijnheer de minister, is de problematiek van de gedeelde verantwoordelijkheid in verband met deze projecten al aan bod gekomen in het politieke overleg over het gebruik van de middelen van het Vlaams Stedenfonds? Op die manier kan een financiële oplossing worden gevonden voor de nood van de stedelijke sociaal-artistieke projecten, die elke dag de dualisering tegengaan.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Holemans, uw vraag heeft betrekking op het stedenbeleid. U vraagt om in de overlegronde met de steden aandacht te hebben voor het sociaal-artistiek aspect.

De geruchten over het beperkte budget zijn inderdaad waar. Van bij het begin was er voor de sociaal-artistieke praktijk een relatief klein budget gereserveerd. Door de slechte conjunctuur hebben we bij de begrotingsopmaak vorig jaar moeten besparen op het budget voor de sociaal-artistieke projecten. Op de ontwerpbegroting van volgend jaar is momenteel een budget van 1.288.000 euro ingeschreven.

Een aantal sociaal-artistieke projecten claimt een budget dat schommelt tussen 200.000 en 400.000 euro. Ook vandaag zijn er sociaal-artistieke werkingen die een subsidie krijgen van 150.000 euro, maar zeker niet veel meer. Bij de ondersteuning van sociaal-artistieke projecten wordt steeds gezocht naar een goede verhouding tussen duurzaamheid en continuïteit enerzijds, en het vermijden van institutionalisering anderzijds. De hoofddoelstelling blijft steeds het versterken van de deelnemers, niet het versterken van organisaties of huizen op zich.

Ook in de volgende subsidieronde zullen we dit evenwicht zoeken. Het is niet onbelangrijk vast te stellen dat er ook sociaal-artistieke projecten zijn die schitterende dingen verwezenlijken met een subsidie van enkele duizenden euro. Aan de com-

missie zal worden gevraagd om bij het formuleren van haar advies rekening te houden met de draagkracht van de aanvrager.

We hanteren hierbij een schema met drie draagkrachten. De organisatorische draagkracht peilt naar de bekwaamheid van mensen die aan een dossier kunnen werken, en of ze al verankerd zijn in netwerken. De financiële draagkracht gaat na of de organisatie structureel wordt gesubsidieerd, en of ze al personeel heeft. De artistieke draagkracht gaat na of de aanvrager sterke knowhow in huis heeft, of dat hij ze elders moet halen.

Het kan zijn dat een slecht dossier op tafel ligt, maar dat dit dossier afkomstig is van een zelforganisatie, die in veel mindere mate een beroep kan doen op professionals om het te schrijven. Zo'n dossier moeten we anders benaderen dan een dossier van bijvoorbeeld een kunstencentrum. Ook het toegekende budget moet hiermee in verhouding staan. Daarenboven noodzaakt het beperkte budget ons tot een sterkere afbakening van wat echt sociaal-artistiek werk van hoog niveau is en wat niet. Concreet zal het er in de praktijk op neerkomen dat de lat om subsidies te krijgen van de Vlaamse Gemeenschap, iets hoger zal liggen dan in het verleden.

Het is steeds mijn uitdrukkelijke bedoeling geweest om gemeentebesturen aan te zetten om ook in sociaal-artistieke projecten te investeren. Zowel in het kader van het lokaal cultuurbeleid als in het vroegere SIF-beleid beschikten de steden en gemeenten over de mogelijkheid om extra middelen vrij te maken voor sociaal-artistieke projecten. Een aantal gemeentebesturen maakt hier gretig gebruik van.

Oorspronkelijk was het de bedoeling om met een aantal steden een specifieke convenant af te sluiten voor de ondersteuning van sociaal-artistieke projecten op lokaal niveau. We hebben dat denkspoor ondertussen verlaten. Daar zijn een aantal redenen voor. Het is bijzonder moeilijk om te bepalen welke stad welke middelen moet krijgen in functie van die projecten. Er zijn immers niet alleen sociaal-artistieke projecten in de grote steden. Er zijn ook plattelandsinitiatieven en projecten die de gemeente overstijgen. Daarom is het beter om de gemeenten maximaal hun eigen keuzes te laten maken binnen het eigen beleid, al dan niet met een financiële input van de Vlaamse Gemeenschap via het lokaal cultuurbeleid of via het Stedenfonds. Daarnaast zou een Vlaams beleid blijven bestaan waarin de meer exemplarische sociaal-artistieke projecten extra kansen krijgen.

Van Grembergen

Wat het Stedenfonds betreft, komt het de steden zelf toe om al dan niet middelen van hun trekingsrecht te reserveren voor sociaal-artistische projecten. De Vlaamse overheid heeft de steden een extra instrument gegeven om de leefbaarheid in de steden te verbeteren en de dualisering tegen te gaan. De steden kunnen, afhankelijk van hun lokale situatie, eigen accenten leggen, en ze kunnen initiatieven nemen of ondersteunen in het kader van het Stedenfonds. Ze beschikken ook over de mogelijkheid om via reguliere middelen sociaal-artistische projecten te ondersteunen. Ik denk daarbij aan voortzettingen van SIF-initiatieven die niet noodzakelijk terugkomen in het Stedenfonds.

De overlegronde met de steden is pas afgelopen. Gisteren vond bijvoorbeeld een laatste overleg met de stad Hasselt plaats. Het is daarom nog te vroeg om een volledig overzicht te geven van voorgestelde initiatieven die onder de noemer sociaal-artistische projecten vallen. Die vlag kan trouwens meerdere ladingen dekken. Gent voorziet jaarlijks in 400.000 euro extra middelen uit het Stedenfonds voor de sociaal-artistische werking in de stad. De VGC plant via het Stedenfonds een ondersteuning van minstens 5 sociaal-artistische initiatieven voor een jaarlijks budget van 600.000 euro. In Antwerpen wordt jaarlijks ongeveer 220.000 euro uitgetrokken voor maatschappelijk waardevolle culturele projecten voor buurtbewoners, allochtonen en kansarmen.

De afspraken van de overlegcomités worden ondertussen omgezet in beleidsovereenkomsten. Waarschijnlijk zullen alle beleidsovereenkomsten voor het reces kunnen worden ondertekend. Op basis van deze overeenkomsten zal een inventaris worden opgemaakt van alle projecten die door de steden in het kader van het Stedenfonds zijn ingediend. Daarbij zal tevens aandacht worden besteed aan het al dan niet continueren van initiatieven uit de SIF-periode. Pas na deze inventaris zal duidelijk worden in welke mate de sociaal-artistische projecten al dan niet via het Stedenfonds door de steden worden opgenomen.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de minister, ik hoop dat u me niet verdenkt van een dogmatische visie op het Stedenfonds. Politiek overleg moet een wisselwerking zijn, waarbij de partijen aan tafel aandachtspunten kunnen aanreiken. Waarvoor dient dit overleg anders ? U zei dat er met weinig middelen ook schitterende projecten kunnen wor-

den gerealiseerd. Dat beeld vind ik niet echt gepast. Laten we dat niet als beleidslijn aanhouden, want werken met kwetsbare groepen vergt toch enige aandacht en dat kost geld.

Mijnheer de minister, u hebt gezegd wat er volgend jaar beschikbaar is. Het is inderdaad beter om in Vlaanderen de lat voldoende hoog te leggen en geselecteerde projecten voldoende middelen te geven. Ik ben verheugd dat verschillende grote steden blijvend aandacht hebben voor het sociaal-artistische project binnen het Stedenfonds.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over nalatigheden bij het uitoefenen van het toezicht op de provincie Oost-Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Holemans tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over nalatigheden bij het uitoefenen van het toezicht op de provincie Oost-Vlaanderen.

De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de meerderheid in de provincieraad van Oost-Vlaanderen keurde op 13 november 2002 de subsidie goed van vijf projecten. De Agalev-fractie vond dat het besluit inhoudelijk niet gemotiveerd was, dat de beginselen van behoorlijk bestuur waren geschonden en dat twee raadsleden die persoonlijk betrokken waren, hebben meegestemd. Daarom vroeg een van de provincieraadsleden u om dit subsidiebesluit te vernietigen. Op 3 april verklaarde u de klacht volledig gegrond en vernietigde u het provincieraadsbesluit. In uw besluit hebt u bevestigd dat de twee raadsleden inderdaad ten onrechte hebben deelgenomen aan de stemming, waardoor het onpartijdigheidsbeginsel werd geschonden. U hebt het dossier ook ten gronde onderzocht en bevestigde dat het besluit onvoldoende was gemotiveerd en in strijd was met het zorgvuldigheidsbeginsel.

Uw beslissing blijkt nu een dag te laat te zijn genomen. Dit betekent dat het vernietigingsbesluit geen

Holemans

enkel gevolg meer kan hebben. Ik kreeg het betrokken provincieraadslid aan de lijn die terecht niet begrijpt dat hij inhoudelijk gelijk krijgt, maar dat er omwille van procedurefouten geen gevolg aan zijn klacht wordt gegeven.

Bovendien informeerde dit raadslid mij dat het al de tweede maal op korte tijd was dat een klacht van hem gegrond werd verklaard, maar dat door een fout van de administratie van de toeziende minister er geen gevolg aan werd gegeven. Het ging eerder over een klacht bij minister Van Mechelen over de oprichting en benoeming van de leden van de Procoro. Dit besluit, dat tijdig was ondertekend, werd buiten de wettelijke termijn verstuurd naar het provinciebestuur.

Mijnheer de minister, in uw ministerieel besluit houdende vernietiging van het besluit van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 13 november 2002 schrijft u letterlijk : ‘Overwegende dat conform de bepalingen van bovenvermeld toezichtdecreet op 19 december 2002 de betwiste beslissing samen met het desbetreffende dossier werd opgevraagd. Bovenvermelde documenten heeft mijn administratie op 3 maart 2003 ontvangen. Bijgevolg zal de toezichtstermijn om over dit besluit uitspraak te doen op 3 april 2003 verstrijken.’

Blijkbaar werd er een fout gemaakt bij het berekenen van de termijn waarbinnen het besluit kon worden vernietigd. De termijn van 30 dagen eindigde immers op 2 april 2003 in plaats van op 3 april.

Los van deze – waarschijnlijk administratieve – fout, voelt de bestendige deputatie van Oost-Vlaanderen zich hierdoor gesterkt in haar houding. De meerderheid van de Oost-Vlaamse provincieraad besliste op 14 mei jongstleden, op voorstel van de bestendige deputatie, om aan u, mijnheer de minister, te vragen uw besluit in te trekken, om de rechtszekerheid te garanderen. Graag vernam ik wat de oorzaak is van het laattijdig doorsturen van het vernietigingsbesluit, met als gevolg de nietigheid ervan. Wat is uw houding in verband met het andere aangehaalde voorbeeld ? Zijn er tijdens deze legislatuur nog vernietigingsbesluiten ten aanzien van provincieraadsbesluiten laattijdig ondertekend of verstuurd zodat ze zonder gevolg zijn gebleven ? Welke initiatieven kunnen worden genomen om dit te vermijden ? Welk antwoord zult u geven op de recente vraag van de Oost-Vlaamse provincieraad om het vernietigingsbesluit in te trekken ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Holemans, u hebt gelijk. De vernietiging is door mij een dag te laat ondertekend. Dit is een fout waar ik verantwoordelijk voor ben. Dit zou niet mogen gebeuren. Ik begrijp dat, als zich nog een gelijkaardig feit heeft voorgedaan, er bij een bepaalde fractie een vorm van argwaan groeit.

Ik heb hierover gesproken met mijn administratie en heb geen vermoeden dat dit doelbewust is gebeurd. Ik denk dat het een materiële vergissing is. Ik hoef niet te zeggen dat materiële vergissingen in elk instrumentarium, ook bij een administratie, kunnen gebeuren. Het had evenwel niet mogen gebeuren. Het doet niets af van de klacht, integendeel, deze is gegrond.

Ondertussen heb ik informeel kennis gekregen van het feit dat de provincieraad van Oost-Vlaanderen mij zou vragen mijn vernietigingsbesluit in te trekken om de ‘rechtszekerheid’ te garanderen. De laattijdige betekening met één dag van mijn vernietigingsbesluit heeft inderdaad als gevolg dat het besluit van de provincieraad niet rechtsgeldig is vernietigd. Er kan tegen dit besluit niet meer worden opgetreden op het vlak van het administratief toezicht. De decreetgever heeft daartoe immers een termijn bepaald. Het besluit van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 13 november 2002 is bijgevolg niet vernietigd.

Toch neemt dit feit de onwettigheid van het provincieraadsbesluit niet weg. Het niet-optreden van de toezichthoudende overheid in het kader van het administratief toezicht kan onwettig getroffen besluiten van de provincies niet legaliseren of verschonen. Het enige gevolg is dat de onwettigheid niet formeel is vastgesteld door de toezichthoudende overheid, afgezien van een eventueel beroep bij de Raad van State. Zelfs mocht ik mijn laattijdig genomen vernietigingsbesluit intrekken, wat ik niet zal doen, dan zou deze intrekking het provincieraadsbesluit van 13 november niet wettig maken of rechtszekerheid geven wat de uitvoering ervan betreft, want het is niet legaal. Wat ik doe als minister van Binnenlandse Aangelegenheden, na studie door mijn diensten, is – archaisch gezegd – een sacralisatie van een wettig genomen besluit.

De vraag tot intrekking bevreemdt mij trouwens, gelet op de naar mijn overtuiging toch duidelijke motieven van het vernietigingsbesluit. Intussen heb ik het Rekenhof in kennis gesteld van dit dossier en van mijn vernietigingsbesluit, gelet op zijn be-

Van Grembergen

voegdheid inzake de controle op de rekeningen van de provincies, krachtens artikel 112 bis van de provinciewet. Ik heb daarvan ook kennis gegeven aan de provincieontvanger, gelet op zijn opdracht inzake de regelmatige betaling van de uitgaven, op basis van artikel 113 octies, b, van de provinciewet.

In de mate van het mogelijke, waar ik de fout van mezelf heb vastgesteld, heb ik binnen de regelgeving getracht deze fout recht te zetten door het Rekenhof en de provincieontvanger opdracht te geven om legaal te handelen. Ik denk dat dit de correcte wijze is om bij deze fout op te treden.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de minister, ik wil u uitdrukkelijk bedanken voor uw antwoord. Het getuigt van een grote verantwoordelijkheidszin om de feiten te erkennen en alle maatregelen te nemen die in uw bevoegdheden liggen om ervoor te zorgen dat alles binnen de legaliteit zal verlopen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de intergemeentelijke verenigingen voor crematoriumbeheer

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de intergemeentelijke verenigingen voor crematoriumbeheer.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, door de wet van 20 september 1998 werd het kader waarbinnen crematoria opgericht en beheerd worden, ingrijpend gewijzigd. Het gewijzigde artikel 1 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en lijkbezorging bepaalt het volgende : 'Enkel een gemeente of vereniging van gemeenten kan een crematorium oprichten en beheren. Ieder crematorium wordt opgericht binnen de omheining van een begraafplaats of op een daarmede in verbinding

staand stuk grond, gelegen in dezelfde gemeente als de begraafplaats. Iedere begraafplaats en ieder intergemeentelijk crematorium dienen over een urneveld, een strooiweide en een columbarium te beschikken.' Door deze wetwijziging wordt de volledige lijkbezorging expliciet onder de bevoegdheid van de lokale besturen geplaatst.

Anderzijds stelt het decreet op de intergemeentelijke samenwerking dat enkel nog zuivere intergemeentelijke verenigingen mogen worden opgericht. Privé-partners kunnen niet langer deelnemen in het kapitaal van deze vereniging.

Uit de samenloop van de twee voormelde wetwijzigingen vloeit voort dat crematoria, met ingang van november 2003, enkel nog door een gemeente of zuivere intergemeentelijke vereniging kunnen worden opgericht en beheerd. Dit werd expliciet door u bevestigd, mijnheer de minister.

In de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen worden de crematoria reeds intergemeentelijk beheerd. In andere provincies lopen er momenteel initiatieven voor de oprichting van een nieuwe intergemeentelijke vereniging. Thans blijkt er een reeks onduidelijkheden te bestaan en wachten de initiatiefnemers op verdere verduidelijkingen vanwege diverse betrokken overheden, onder meer het Vlaams Gewest. Bijgevolg wordt het bijzonder moeilijk om de streefdatum van november 2003 nog te halen. Er is trouwens nog heel wat voorbereidend werk te verrichten.

Conform het decreet op de intergemeentelijke samenwerking moet de oprichting van een nieuwe intergemeentelijke vereniging voorafgegaan worden door de oprichting van een overlegorgaan. Het overlegorgaan moet als studieopdracht volgende documenten opstellen : een motiveringsnota ; een bestuursplan met een omschrijving van de maatschappelijke opdracht en de daaraan verbonden wijze van dienstverlening ; een ondernemingsplan voor een periode van zes jaar, met een omschrijving van de bedrijfsopdrachten, de financiële structuren, de in te zetten middelen en de controlemogelijkheden op de uitvoering ; een ontwerp van statuten van de vereniging.

Mijnheer de minister, graag vernam ik of u op de hoogte bent van de problemen en onduidelijkheden ter zake. Kunt u een precieze stand van zaken geven in verband met het crematoriumbeheer ? Hebt u reeds initiatieven ter zake genomen ? Is de streefdatum van november 2003 nog haalbaar ? Worden de gemeenten daarover geïnformeerd ?

De voorzitter : De heer Laloo heeft het woord.

De heer Boudewijn Laloo : Ik wil hier graag nog twee elementen aan toevoegen. De verplichting om over te schakelen naar een zuivere intergemeentelijke vereniging, brengt zware kosten mee. De gemeente moet dan de lopende leningen overnemen en in de toekomst zware investeringen doen om te beantwoorden aan de milieutechnische normen. Daarbij komt de exploitatie die eveneens een zware financiële last inhoudt. Treft de Vlaamse overheid maatregelen om het voor de gemeenten draaglijker te maken ?

Bepaalde gemeenten kregen van de NV Sofia Groep, een holding van de NV Crematoria, een beheersovereenkomst en huurcontract voorgelegd. Kan dat volgens de wet van 1998 ? Kan dat volgens het decreet op de intergemeentelijke samenwerking ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal het kort trachten te houden. Uitsluitend gemeenten of zuivere intercommunales kunnen nieuwe crematoria oprichten en uitbaten. De bestaande crematoria in privé-bezit kunnen, indien gewenst, blijven toebehoren aan de huidige eigenaar, die de installaties ter beschikking stelt van een publiekrechtelijke beheerder, hetzij opnieuw een gemeente of een zuivere intercommunale. De juiste omschrijving van het begrip 'beheer' vloeit voort uit de kwalificatie in het koninklijk besluit van 5 september 2001, houdende de uitvoering van artikel 2 van de wet van 21 juli 1971, met name de verbranding als technisch gebeuren, inclusief de controle hierop, en de organisatie van de plechtigheid. Alle andere opdrachten, zoals de organisatie van koffietafels, kunnen worden uitbesteed.

Dit standpunt wordt betwist door de privé-eigenaar, die stelt dat het optreden van de overheid zich moet beperken tot het beheer van het publieke aspect van de crematie, zijnde de ontvangst van het stoffelijk overschot, de lijkverbranding en de overhandiging van de as. Al het overige, zelfs de bediening van de verbrandingsinstallatie, kan in handen blijven van de eigenaar, ongeacht diens status. De discussie gaat dus over de draagwijdte van het beheer.

In een nieuwe brief aan de privé-eigenaar op 1 oktober 2002, heb ik nogmaals mijn standpunt bevestigd, met een uitvoerige motivering. Ik heb wel een

opening gemaakt naar een mogelijke terbeschikkingstelling van het momenteel tewerkgestelde personeel, om eventuele problemen op sociaal vlak op te vangen. In zijn antwoord wijst de privé-eigenaar opnieuw dit standpunt af en dreigt hij met extravagante eisen tot schadevergoeding. Eigenaardig hierbij is wel dat in de loop van de jongste 3 jaar de betrokken crematoria tweemaal in andere handen zijn overgegaan, terwijl op dat ogenblik de problemen in verband met het toekomstige beheer duidelijk waren en bekend moesten zijn bij de kandidaat-overnemers, en tot enige voorzichtigheid hadden kunnen leiden.

Ik meen dat ik mijn standpunt steeds duidelijk heb geformuleerd, en ook de besturen van de gemeenten waar zich de bedoelde crematoria bevinden, zijn hiervan op de hoogte. Op een vergadering op 14 februari van dit jaar met leden van mijn kabinet en van mijn administratie is hen nogmaals de stand van zaken meegedeeld. Inmiddels lijkt zich ter plaatse de volgende evolutie af te tekenen. In Vilvoorde is duidelijk de wil aanwezig het beheer toe te vertrouwen aan een zuivere intercommunale. Heel wat gemeenten uit het arrondissement Halle-Vilvoorde hebben deelgenomen aan het daartoe ingerichte overlegorgaan en zouden deze maand nog overgaan tot de oprichting. Het samenwerkingsverband zou dan onderhandelen over een volledige overname van de installatie. In Limburg is een overlegorgaan van start gegaan dat momenteel de mogelijkheid onderzoekt om met de eigenaar van het crematorium in Hasselt een huurovereenkomst af te sluiten. Ik heb de kans gekregen mijn advies te geven over de eerste ontwerp teksten. In Brugge voert het stadsbestuur onderhandelingen met de privé-eigenaar, maar ook daar heeft men voor het uiteindelijke beheer een intergemeentelijk samenwerkingsverband voor ogen. Ik heb zopas een ontwerp tekst ontvangen met het verzoek daarover advies uit te brengen. Het zal bijgevolg afhangen van de goede wil van alle partijen of de streefdatum van 6 november 2003 haalbaar is om het beheer conform alle wettelijke voorschriften tot stand te brengen.

In ieder geval zijn de bestaande zuivere intercommunales bereid om gedurende een overgangsperiode hulp te bieden, mochten er zich problemen voordoen. Uit dit antwoord kunt u alleszins opmaken dat ik niet afzijdig blijf in dit dossier en de lokale overheden in de mate van het mogelijke ondersteun.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Dit is een heel duidelijk antwoord. Intussen werd opnieuw heel wat werk verzet. Ik hoop dat alles in orde komt, al was het maar uit respect voor het leven dat voorbij is.

De voorzitter : De heer Laloo heeft het woord.

De heer Boudewijn Laloo : Ik dank u voor uw duidelijk antwoord, mijnheer de minister. Ik wil graag nog één verduidelijking. U zegt dat er een intergemeentelijke vereniging nodig is, ook voor een stad als Brugge. Als de NV Sofia een contract of voorstel aanbiedt, dan is die intergemeentelijke vereniging toch overbodig ? Dan kunnen die twee partijen toch een contract afsluiten ?

Minister Paul Van Grembergen (*bij monde van zijn medewerker*) : De wetgeving is duidelijk : de uitbating en het beheer moeten in publieke handen komen volgens de wet op de begraafplaatsen. Dat kan niet volgens een gewoon contract.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toepassing van artikel 53 van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toepassing van artikel 53 van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 6 juli 2001 werd het decreet op de intergemeentelijke samenwerking goedgekeurd door het Vlaams Parlement. In de praktijk blijkt dat een aantal artikels van dit decreet niet altijd correct worden uitgevoerd door de gemeentebesturen.

Artikel 53 van dit decreet zegt : ‘De op voordracht van de deelnemende gemeenten en provincies benoemde bestuurders brengen minstens tweemaal per jaar tijdens een openbare vergadering van de

gemeenteraad of van de provincieraad die hen heeft voorgedragen, verslag uit over de uitoefening van hun mandaat en verstrekken toelichting bij het beleid van de dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging.’

Na rondvraag bij een aantal gemeentebesturen – ook het mijne – blijkt dat veel benoemde bestuurders nooit verslag uitbrengen. Kunt u mij meedelen op welke manier u de gemeentebesturen wilt dwingen om dit artikel – namelijk verslag uitbrengen aan de gemeenteraad – daadwerkelijk toe te passen ? Bestaan er sancties voor gemeentebesturen die niet handelen naar de geest van dit decreet ?

De voorzitter : De heer Laloo heeft het woord.

De heer Boudewijn Laloo : Mijnheer de minister, ik wil het probleem wat opentrekken. Heel wat gemeenten houden zich wel aan de verplichting, maar er bestaat geen duidelijkheid over de wijze waarop de verslaggeving moet gebeuren. Sommigen maken een verslag van één zin, anderen maken er een uitgebreide tekst van. Er ontstaan veeleer organisatorische problemen binnen een raad. Er moet meer duidelijkheid komen over de wijze van verslaggeving zodat die op een uniforme manier kan gebeuren.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Ik zou ook graag duidelijkheid krijgen bij artikel 53, namelijk over de op voordracht van de door de deelnemende gemeenten en provincies benoemde bestuurders. Gaat het dan werkelijk over de voorgedragen afgevaardigde mandatarissen, of kunnen directeurs of ambtenaren van de intercommunale of van de intergemeentelijke samenwerking dit in hun plaats doen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de aan de bestuurders opgelegde verplichting om bij hun respectieve gemeente- en provincieraden tweemaal per jaar verslag uit te brengen over het beleid van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar zij hun mandaat uitoefenen, heeft tot doel de betrokkenheid van de gemeenten en provincies te vergroten en de democratisering van de intergemeentelijke samenwerking in de hand te werken. Gezien het belang dat de lokale besturen hieraan hechten en de overtuiging dat zij van deze opportuniteit ook effectief ge-

Van Grembergen

bruik zouden maken, is nooit voorzien in een rechtstreekse sanctie in geval van nalatigheid.

Een gemeenteraad beslist autonoom over de organisatie van de verslaggeving. Die moet op verschillende manier ingevuld kunnen worden. Er zijn terzake wel enkele bepalingen in de nieuwe gemeentewet. Artikel 86 biedt een derde van de zittinghebbende leden de mogelijkheid het college te verplichten een gemeenteraad bijeen te roepen. Artikel 97 regelt de procedure voor het agenderen van bijkomende voorstellen op de zittingen van de gemeenteraad. Artikel 120 ten slotte bepaalt de bevoegdheid van de gemeenteraad om zijn vertegenwoordigers in externe rechtspersonen aan te duiden. Op grond van dit artikel erkennen de statuten van omzeggens alle intercommunales het recht van de aangesloten gemeenten, via een gemeenteraadsbeslissing, het vertrouwen op te zeggen in de op hun voordracht benoemde bestuurders en hen te vervangen door andere kandidaten. Dit zijn allemaal mogelijkheden om onrechtstreeks de naleving van artikel 53 van het decreet van 6 juli 2001 af te dwingen.

Ik heb geen formele informatie of klachten van gemeenten of gemeenteraadsleden over het niet functioneren van een essentieel punt uit dit decreet. Als zich zo'n probleem voordoet, zal ik me daarover informeren en zonder de gemeentelijke autonomie te schaden de nodige maatregelen nemen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter : De heer Laloo heeft het woord.

De heer Boudewijn Laloo : Mijnheer de minister, in de gemeente wordt dit te vaak als een formele verplichting beschouwd zonder dat er in de gemeenteraad een echt debat ontstaat. Daardoor wordt voorbijgegaan aan het doel dat u hebt geformuleerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verlenen door bepaalde gemeentebesturen van een bijkomende vergoeding aan leden van stem- en stemopnemingsbureaus

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van der Poorten tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verlenen door bepaalde gemeentebesturen van een bijkomende vergoeding aan leden van stem- en stemopnemingsbureaus.

De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 7 mei 2003 richtte u een omzendbrief aan de gemeenten met betrekking tot de presentiegelden voor de leden van de stem- en stemopnemingsbureaus. Daarin stelde u dat enkele gemeenten op eigen initiatief het presentiegeld hadden verhoogd en de desbetreffende personen een bijkomende tegemoetkoming verleenden. U herinnerde eraan dat voor de federale verkiezingen enkel de federale overheid de hoogte van de presentiegelden kan vaststellen. U maande de gemeenten dan ook aan om geen bijkomende presentiegelden onder welke vorm dan ook toe te kennen aan leden van de stem- en stemopnemingsbureaus.

Deze omzendbrief kwam eerst en vooral vrij laat aan. Veel gemeenten kregen ze pas op 13 mei, nadat veel besturen al hadden beslist om de presentiegelden te verhogen. Mijnheer de minister, ik vraag u dan ook om dergelijke brieven in de toekomst vroeger te versturen.

Bovendien lijkt deze aanmaning me een pleister op een houten been. Ik vind het een staaltje van overdreven bemoeizucht van de Vlaamse overheid. Ik heb vernomen dat het federaal departement van Binnenlandse Zaken tot tweemaal toe geen verzet had aangetekend tegen het feit dat een bepaalde gemeente een cadeaucheque wilde geven aan de leden van een kiesbureau. Het is toch de federale overheid die de federale verkiezingen organiseert. Waarom komt een Vlaams minister dan tussenbeide ?

Mijnheer de minister, het initiatief reikt geen oplossing aan voor het steeds terugkerende probleem

Van der Poorten

van het vinden van voldoende leden om stembureaus te bemannen. Die klacht horen we overal. De wettelijk bepaalde vergoeding is laag. Ik las recent nog in de krant dat een bepaalde burgemeester nu al het initiatief neemt om mensen te zoeken die bij de volgende verkiezing moeten zetelen.

Zou het niet beter zijn dat u pleit voor een algemene en wettelijk geregelde verhoging van de presentiegelden en ruimte laat voor eventueel een bijkomende vergoeding door de lokale overheden ? Dat kan van belang zijn omdat gemeenten enkel voor gemeenteraadsverkiezingen presentiegelden mogen bepalen. Beperking daarbij is nog dat dat bedrag niet hoger mag zijn dan het bedrag dat door het KB van 11 april 1999 voor de federale verkiezingen is vastgesteld. Mijnheer de minister, kunt u de mogelijkheid van een algemene en substantiële verhoging van de presentiegelden onderzoeken ? De vergoedingen zijn duidelijk te laag, dat blijkt telkens weer op het terrein. Daardoor ontstaan de scheefgegroeide situaties die u in uw omzendbrief hebt vermeld.

Moet het uitgangspunt in deze kwestie niet zijn dat de plichtsbewuste burgers die hun vrije zondag opofferen, degelijk vergoed moeten worden ? Het is toch eigenaardig dat een regering die belooft alles gratis te maken, vit over een kleine geschenkencheque. Kan er worden onderzocht of het mogelijk is met getrapte vergoedingen te werken ? Wie een tweede keer wordt opgeroepen, heeft veel kans om meermaals te worden opgeroepen. De verkiezingen zullen elkaar weer in snel tempo opvolgen, en ik denk dat een getrapte vergoedingssysteem een goed alternatief zou kunnen zijn.

Mijnheer de minister, zijn er gemeenten die de richtlijnen van uw brief niet hebben gevolgd en dus toch een bijkomende vergoeding hebben gegeven ? Zult u optreden tegen de gemeenten die een extra vergoeding hebben gegeven ? In welke mate kunt u optreden indien burgemeesters uit eigen zak bijkomende vergoedingen uitbetalen aan de leden van de stem- en stemopnemingsbureaus ? Hebt u reeds initiatieven genomen om die vergoedingen te verhogen ? Is het niet aangewezen om daarbij dan te voorzien in de mogelijkheid voor de gemeenten om bijkomende vergoedingen te geven ? Is een getrapte vergoedingssysteem haalbaar ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal kort antwoorden en het uitgebreide antwoord ter beschikking van de commissieleden stellen.

We zijn idealisten. Eigenlijk zou iedereen uit burgerzin moeten staan popelen om bij verkiezingen zijn burgerplicht te vervullen. Onze democratie zou nooit geëvolueerd zijn tot wat ze nu is zonder dat voluntarisme. Ik besef echter wel dat ongeveer altijd dezelfde mensen worden opgeroepen, waardoor de burgerplicht als een last wordt ervaren.

Ik benadruk dat het bedrag van de vergoeding bepaald is in een federale wet. Ik leef de wetten na. Ik heb niet aanvaard dat minister Duquesne een bepaalde draai gaf aan een KB. Als we daarmee beginnen, eindigen we waar we niet willen eindigen.

Als minister van Binnenlandse Aangelegenheden, verantwoordelijk voor het partnerschap met steden en gemeenten, vond ik het mijn plicht te reageren tegen de verhogingen van de vergoeding die sommige gemeenten aankondigden. Ik vond die manier van handelen immers onaanvaardbaar. Ik heb dus op basis van de wet gedaan wat ik dacht te moeten doen.

Ik ben het met u eens dat de vergoedingen te laag zijn, maar het initiatief om ze te verhogen moet in het federale parlement worden genomen.

Over de kwestie van de vergoedingen is veel show verkocht. Dat doet het altijd goed in verkiezingstijden, maar ik heb me daardoor niet laten beïnvloeden. Gemeenten die de vergoedingen hebben verhoogd, moeten niet verbaasd zijn als hun begrotingen niet worden aanvaard door de toezichthoudende overheid.

Kan een burgemeester zeggen dat hij na de verkiezingen een speciale gift zal doen aan de mensen die hun burgerplicht hebben vervuld ? Als hij geen kandidaat was, die gift na de verkiezingen aankondigt en ze uit zijn eigen zak betaalt, dan kan ik daar niets tegen doen. Als hij die belofte echter doet voor de verkiezingen, dan kan er klacht worden ingediend op basis van de wet op de verkiezingsuitgaven. Het gaat dan om misleiding en dergelijke. Die klacht zou waarschijnlijk worden aanvaard, omdat er geen materieel voordeel mag worden voorgespiegeld of gegeven in een verkiezingsperiode.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp uw standpunt, maar uw antwoord creëert geen eenduidigheid voor de gemeenten. Daardoor zullen we in de toekomst nog steeds met verschillende situaties worden geconfronteerd.

Minister Paul Van Grembergen : Ik wil vermijden dat er verschillende situaties ontstaan. Indien ik verschillende situaties laat ontstaan, dan zal de federale overheid ervan uitgaan dat het probleem is opgelost, omdat elke gemeente dan een vergoeding betaalt naar eigen inzicht. Ik wil dat de kwestie duidelijk wordt geregeld op het bevoegde beleidsniveau. *(Opmerkingen van de heer Mark Van der Poorten)*

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.08 uur.*
